

Томчук О. В.

д-р екон. наук, професор,
професор кафедри менеджменту та поведінкової економіки
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Заклевська В. В.

магістрант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
Донецького національного університету імені Василя Стуса

ТЕНДЕНЦІЇ ГЛОБАЛЬНИХ, РЕГІОНАЛЬНИХ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

Вступ. У сучасному світі зміни відбуваються з безпрецедентною швидкістю та охоплюють усі сфери життя – від глобальної політики і економіки до локальних спільнот і окремих організацій. Глобалізація, технологічний прогрес, зміни клімату та геополітичні зрушення формують новий ландшафт, у якому доводиться діяти державам, регіонам і бізнесу. Розуміння тенденцій цих змін на різних рівнях – глобальному, регіональному та організаційному – стає ключовим для адаптації, розвитку та ефективного реагування на виклики сучасності. Саме тому дослідження цих процесів є важливим кроком для формування стратегій, що забезпечать стійкість і конкурентоспроможність у майбутньому.

Мета роботи – здійснити комплексний аналіз ключових тенденцій глобальних, регіональних та організаційних змін, виявити їх взаємозв'язки та визначити потенційні наслідки для держав, регіонів і організацій.

Основна частина. Глобальні тенденції сьогодні виступають визначальними рушіями, які формують сучасний світ і задають загальний напрям розвитку. Зокрема, цифрова трансформація та розвиток штучного інтелекту стають ключовими факторами, що змінюють структуру економіки і суспільства. Впровадження машинного навчання, обробка великих даних і автоматизація процесів відкривають нові можливості для бізнесу, державних установ і громадян [1]. Водночас кібербезпека набуває стратегічного значення, адже зростаюча залежність від цифрових технологій робить системи вразливими до кіберзагроз. Паралельно з цим глобальна зміна клімату, що проявляється у вигляді екстремальних погодних явищ, змушує країни та організації шукати нові шляхи для забезпечення екологічної стійкості. Перехід до низьковуглецевої економіки, розвиток відновлюваних джерел енергії та впровадження принципів циркулярної економіки стають не лише екологічною необхідністю, а й важливим чинником конкурентоспроможності [2]. Геополітична фрагментація, що проявляється у зростанні торговельних бар'єрів і посиленні регіональних конфліктів, створює додаткові виклики для міжнародної співпраці та глобальної безпеки [3]. Політика протекціонізму, зокрема введення мит США, ілюструє, як країни використовують економічні інструменти для захисту власних ринків, що водночас спричиняє напруженість у торговельних відносинах та впливає на світову економіку.

Регіональні тенденції віддзеркалюють глобальні процеси, але водночас мають свої унікальні особливості, що визначаються соціально-економічними, політичними та культурними контекстами. Економічна інтеграція у вигляді

регіональних блоків, як-от Європейський Союз, АСЕАН чи Африканська континентальна зона вільної торгівлі, сприяє поглибленню співпраці між країнами, створенню спільних ринків і реалізації масштабних проєктів. Однак ці об'єднання стикаються з внутрішніми викликами, пов'язаними з нерівністю розвитку, політичними розбіжностями та кризами [4]. Демографічні зміни, зокрема старіння населення в розвинених країнах і зростання чисельності населення в країнах, що розвиваються, створюють додатковий тиск на соціальні системи та ринки праці. Міграційні процеси, викликані економічними, політичними та екологічними факторами, ускладнюють управління регіональним розвитком і вимагають нових підходів до інтеграції мігрантів. Регіональні конфлікти, як-от війна в Україні, мають далекосяжні наслідки не лише для безпеки та гуманітарної ситуації, а й для глобальної енергетичної та продовольчої безпеки. Торговельні війни, як у випадку США, Китаю, ЄС та інших країн, демонструють, як регіональні політичні рішення можуть впливати на глобальні економічні процеси, змінюючи структуру світової торгівлі.

На рівні організацій відбуваються суттєві зміни, що спрямовані на адаптацію до зовнішніх викликів і забезпечення сталого розвитку. Гнучкість і адаптивність стають ключовими характеристиками сучасних компаній, які впроваджують матричні структури управління, Agile-методології та інші інноваційні підходи для підвищення ефективності [5]. Соціальна відповідальність бізнесу набуває все більшого значення, оскільки споживачі, інвестори та суспільство вимагають від організацій етичної поведінки, екологічної свідомості та активної участі у вирішенні соціальних проблем. Впровадження практик сталого розвитку не лише покращує імідж компаній, а й створює конкурентні переваги. Водночас розвиток людського капіталу, зокрема інвестиції в навчання, підвищення кваліфікації та розвиток «м'яких навичок», стає критично важливим для збереження конкурентоспроможності в умовах швидких технологічних змін.

Політика протекціонізму, зокрема введення мит США, є яскравим прикладом того, як глобальні та регіональні тенденції взаємодіють і впливають на організації. Ці заходи мають на меті підтримку внутрішнього виробництва, скорочення торговельного дефіциту та стимулювання економічного зростання, але водночас викликають негативні наслідки для глобальної торгівлі. Китай, країни Південно-Східної Азії та Європейський Союз зазнають значних економічних втрат через підвищення мит, що впливає на експортні галузі, технологічні компанії та виробників. Зростання мит призводить до підвищення цін для споживачів і посилення торговельної напруженості, що вимагає від усіх учасників ринку адаптації та перегляду стратегій [6].

Висновки. Тенденції глобальних, регіональних та організаційних змін перебувають у складній взаємодії, формуючи багатогранний і динамічний світ. Глобалізація та технологічний прогрес продовжують бути ключовими рушійними силами, що визначають загальні напрями розвитку. Однак регіональні особливості та контексти вносять значні корективи у прояв цих тенденцій, демонструючи різноманіття шляхів адаптації та розвитку. На рівні окремих організацій здатність до гнучкості, інновацій та соціальної відповідальності стає визначальним фактором успіху в умовах зростаючої невизначеності.

Прикладом цього є політика протекціонізму, зокрема введення мит США, що має на меті підтримку внутрішнього виробництва, але водночас впливає на глобальні торговельні відносини та регіональну економічну співпрацю. Наслідки таких дій відчувають різні країни та організації, вимагаючи від них адаптації та перегляду стратегій.

У цьому контексті для успішної навігації у складному сучасному світі державам, регіонам та організаціям необхідно не лише пасивно адаптуватися до змін, але й активно використовувати їх для створення нових можливостей. Це вимагає стратегічного бачення, здатності до системного мислення, готовності до інновацій та усвідомлення необхідності сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Світові тенденції, що змінюють світ праці вже сьогодні. *Київський обласний центр зайнятості*. 2025. URL: <https://kir.dcz.gov.ua/publikaciya/svitovi-tendenciyi-shcho-zminuyuyut-svit-praci-vzhe-sogodni> (дата звернення: 21.04.2025).
2. Ярош Б. О. Глобальні й регіональні проблеми сучасності. *Студентська бібліотека*. 2025. URL: <https://studies.in.ua/politologiya-yarosh/890-tema-26-globaln-y-regonaln-problemi-suchasnost.html> (дата звернення: 21.04.2025).
3. Коппель О. А. Глобальні тренди світової політики. *Регіональні студії*. 2020. Вип. 20. С. 112–113.
4. Реутов В. Є. Глобальна регіоналізація як сучасний вектор розвитку глобальних економічних трансформацій. *Ефективна економіка*. 2011. № 11. С. 2–3.
5. Русецька О. В. Матричні структури управління організацією. *Studlancer*. 2025. URL: https://stud.com.ua/65559/menedzhment/matrichni_strukturi_upravlinnya_organizatsiyeyu (дата звернення: 23.04.2025).
6. Нові глобальні мита США: детальний економічний та геополітичний аналіз. *CryptoAcademy*. 2025. URL: <https://cryptoacademy.com.ua/novi-globalni-myta-ssha-detalnyj-ekonomichnyj-ta-geopolitychnyj-analiz/> (дата звернення: 24.04.2025).

Кондратюк В. М.

д-р мед. наук, магістрант ОП «Бізнес-адміністрування»
Донецького національного університету імені Василя Стуса

ВПЛИВ ЗМІНИ ФІНАНСУВАННЯ НА АКТИВНІСТЬ ВООЗ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вступ. Із початком повномасштабної війни в Україні питання фінансування гуманітарних ініціатив набуло особливої актуальності. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) стала ключовим гравцем у забезпеченні медичних послуг в умовах війни. Однак зміна структури та джерел фінансування, зокрема після виходу Сполучених Штатів Америки (США) з ВООЗ, значно вплинула на діяльність організації в Україні [1].

Метою дослідження є аналіз впливу зміни джерел фінансування, зокрема виходу США з ВООЗ, на активність організації в Україні в умовах воєнного